

El federalisme, dividit entre ruptura i reforma

IU i Podem volen aprofitar l'embranchida catalana per obrir un procés constituent espanyol

Crònica

JOAN RUSIÑOL
MADRID

Com l'independentisme, tampoc el federalisme és un bloc homogeni. Ni tan sols entre les esquerres (on són els federalistes de dretes?). Ahir al vespre Miquel Iceta (PSC), Alberto Garzón (IU) i Juan Carlos Monedero (Podem) van debatre a Madrid sobre el model territorial espanyol i la crisi que ha evidenciat la mobilització sobiranista. Pels socialistes, la solució és posar al dia la Constitució del 1978. Per l'esquerra no socialdemòcrata, l'únic camí vàlid ja és aprofitar l'embranchida catalana per obrir un procés constituent a Espanya que corregeixi, des de baix, els errors fundacionals.

Unes 150 persones van omplir a vessar una sala al Círculo de Bellas Artes. Per Iceta l'assistència era un èxit perquè desmentia, a parer seu, aquella frase que diu que Ebre enllà no hi ha ningú que vulgui federar-se amb Catalunya. L'escoltaven, entre d'altres, els socialistes Carme Chacón, Patxi López i Josep Borrell; Joaquim Coll, de Societat Civil, i els comunistes José Luis Centella, Paco Frutos i Willy Meyer. El debat va servir per contrastar la divisió entre rupturistes i reformistes –“el xoc entre dues cultures polítiques”, en va dir Garzón–, fins i tot entre el públic: una part va respondre amb passió a Monedero quan va denunciar que part de la carta magna l'havien tancat Alfonso Guerra i Fernando Abril Martorell en un restaurant.

De fet, els tres ponents van admetre que ara qualsevol proposta de canvi necessita el vistiplau de la ciutadania. El primer secretari dels socialistes catalans, contrari a re-

DIFERÈNCIES A L'ESQUERRA
Garzón, Monedero i Iceta, ahir a Madrid, veuen diferent l'horitzó federal. P. CAMPOS / EFE

pensar-ho tot “des de zero”, va deixar clar que la legitimitat d'una reforma constitucional només pot venir de les urnes per corregir el mal-estar que va crear la sentència de l'Estatut que va dictar el Tribunal Constitucional.

Esmena socialista a Zapatero

No és, però, l'única decisió del passat a esmenar. El secretari general del PSOE va avançar que avui, al Congrés, donaran suport a la proposta de l'Esquerra Plural i el Grup Mixt per tornar a reformar l'article 135 de la carta magna, que ara prioritza l'estabilitat pressupostària i el pagament dels interessos del deute per decisió de José Luis Rodríguez Zapatero. L'alça de Podem a les

Aposta Collboni, del PSC, proposa que Madrid i Barcelona comparteixin capitalitat

enquestes pressiona l'equip dirigent a Ferraz. En el debat sobre el federalisme, Monedero i Garzón van portar l'aigua al seu molí i van subratllar el vessant econòmic i social de la crisi territorial. Sobre el dret a decidir, el representant de Podem va dir que “el subjecte polític a Espanya és la *troïca*”, i el diputat d'IU va afirmar que “sense instruments per governar democràticament l'economia” no hi ha emancipació possible.

No van faltar crítiques dures al sobiranisme en termes de dreta-esquerra: Monedero va acusar el sobiranisme de “reinventar” els fets del 1714 i Garzón va opinar que CiU actua amb “oportunisme polític”. Contra això, defensen una Espanya plu-

ral, respectuosa, en què sigui normal, per exemple, veure TV3 a tot l'Estat o conèixer-ne les diferents llengües. “Alguns voldrien veure els catalans com l'arquebisbe de Granada, estirat a terra de manera poc exemplaritzant”, va dir el dirigent del partit de Pablo Iglesias.

Iceta va procurar posar lletra als canvis que defensen al PSC: un federalisme, necessàriament asimètric, que reconegui les “realitats nacionals” i amb un finançament que no penalitzi qui és més solidari. Al matí, també a Madrid, el candidat a l'alcaldia de Barcelona Jaume Collboni havia proposat que la ciutat fos la coprocapital en una Espanya federal i que acollís institucions com el Senat. Ruptura o reforma? —